

ENHET
Enheten för Avtalsfrågor
HANDLÄGGARE
Sofie Rehnström

DATUM
20180903
ERT DATUM
Ert datum

DIARIENUMMER
20180209
ER REFERENS
Ju2018/02783/L6

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

EU-direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelse av unionsrätten

LO har getts tillfälle att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten. LO välkomnar på ett generellt plan en reglering på EU-nivå till skydd för visseblåsare. Det är viktigt att samhället värnar om offentliggörande av information som är skadlig för samhället samtidigt som visseblåsare skyddas mot repressalier, inte minst för arbetstagare.

Direktivförslaget väcker dock flera komplicerade frågor som måste utredas vidare. LO anser att nedanstående grundläggande frågor måste utredas och besvaras för att det ska vara möjligt att bedöma direktivets effekt och dess påverkan på svensk rätt.

En förutsättning för den fortsatta processen är att klargöra syftet med direktivförslaget. I förslaget framhävs vikten av att fullt utnyttja den potential skydd för visseblåsare ger när det gäller att stärka kontrollen av efterlevnad av EU-rätten på vissa områden. Det framgår inte klart om det primära syftet med direktivförslaget är att skydda personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten eller att skapa regler för att stärka efterlevnaden av EU-rätten, eller om de bägge intressena är likvärdiga? Här finns ett behov av ett tydliggörande för att korrekt kunna ange den rättsliga grunden för direktivet.

Direktivet är utformat som ett minimidirektiv vilket innebär att för rapporterade förmånligare bestämmelser är tillåtna. Kommissionen tydliggör även att de uppmuntrar en utsträckning av direktivet vid en nationell implementering. Av artikel 19 framgår dock att nationella regleringar begränsas på så sätt att artikel 16 (skydd för den rapporterade) och artikel 17.2 (sanktioner tillämpliga på personer som gör "illvilliga eller ogrundade" rapporter) inte får påverkas.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LO tolkar bestämmelsen så att direktivet är tvingande i den delen - även för redan existerande lagstiftning. Om detta är en korrekt tolkning får direktivet en stor inverkan på redan existerande svensk lagstiftning på området men även på meddelarskyddet och lagstiftning som utsträcker meddelarskyddet till privata utförare av offentliga tjänster. Detta vore enligt LOs mening oacceptabelt. Frågan måste utredas noggrant.

Bestämmelserna om hur rapporteringssystemen ska utformas (artikel 4 – 12) är omständliga och detaljerade och kommer att bli mycket svåra att implementera för de flesta länder. Utformningen av dessa bestämmelser bör överlämnas till medlemsstaterna vid genomförande av direktivet. Bestämmelserna är dessutom otydliga i många delar. Exempelvis hur skyddet för meddelare vid företag som inte träffas av de obligatoriska kraven på interna larmrutiner ska utformas.

Fackföreningars roll måste stärkas i direktivet. Arbetstagares rätt till facklig rådgivning ska inte begränsas av direktivförslaget. Möjlighet till rådgivning är särskilt viktig för arbetstagare som överväger att slå larm.

Direktivförslaget är utformat så att det torde vara i det närmast omöjligt för en person att avgöra om denne är skyddad av direktivet i en konkret situation. Kategorin av personer och juridiska personer som kan skyddas är visserligen mycket vidsträckt men de rättsområden som skyddet gäller på är begränsade. För att få avsedd effekt måste direktivet vara utformat så att det klart framgår för den som avser rapportera om överträdelse av unionsrätten huruvida det aktuella rättsområdet omfattas av direktivet och vad som krävs av rapporteraren för att denne ska vara skyddad.

Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Sofie Rehnström